

Bevolkings- en huishoudensprognose 2021-2041 gemeente Groningen

Narly Rambharos

Januari 2022

www.oisgroningen.nl

BASIS VOOR BELEID

Inhoud

Inhoud	1
1. Inleiding	2
2. Aannames bevolkingsprognose	2
3. Bevolkingsprognose 2021-2041	4
4. Huishoudenprognose 2021-2041	10
Colofon	

1. Inleiding

De gemeente Groningen maakt jaarlijks een bevolkingsprognose van de gemeente en de daarbinnen gelegen gebieden. De gemeente is opgedeeld in 135 gebieden die samen twintig wijken vormen. In de voorliggende rapportage presenteren we de bevindingen van de bevolkingsprognose 2021-2041 op gemeente- en wijkniveau en geven we een doorkijk naar meest waarschijnlijke toekomstige bevolkingsontwikkelingen naar leeftijd en geslacht.

De bevolking van de gemeente Groningen is gemodelleerd en geprognosticeerd met het Gemeentelijke Bevolking Prognosemodel (GBPro-model)¹. Voor de prognoses zijn trends geschat van de demografische factoren geboorte, sterfte, gevestigde en vertrokken personen (gesplitst in binnen- en buitenlandse migratie) gebaseerd op geanonimiseerde BRP-gegevens over de periode 2011 tot 2021². De bevolking in de toekomst wordt bepaald door het extrapoleren van deze trends en een aantal aannames over de factoren. De effecten van de demografische factoren, samen met de ramingen van de woningvoorraad, worden verrekend met de omvang van de bevolking het jaar daarvoor. Door dit proces voor elk toekomstig jaar opnieuw te doorlopen kan de toekomstige bevolking steeds verder in de tijd worden berekend.³

Naast de bevolkingsprognose presenteren we in dit rapport ook ramingen op het gemeentelijk niveau van het aantal huishoudens naar type en grootte

over de periode 2021-2041. De ontwikkelingen in de huishoudensdynamiek hangen samen met de gemeentelijke bevolkingsprognose en zijn eveneens gemodelleerd en geprognosticeerd met het GBPro-model gebaseerd op trendanalyses over de periode 2011 tot 2021.

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Paragraaf 2 gaat in op aannames die voor de bevolkingsprognose zijn opgesteld⁴. In paragraaf 3 worden de belangrijkste uitkomsten van de bevolkingsprognose 2021-2041 op gemeente- en gebiedsniveau beschreven. Tot slot worden in paragraaf 4 de uitkomsten van de huishoudensprognose op hoofdlijnen in beeld gebracht.

2. Aannames bevolkingsprognose

Aan de basis van bevolkingsprognoses liggen aannames over factoren die de omvang en samenstelling van de bevolking beïnvloeden. De demografische factoren uit het GBPro-model zijn geboorte, sterfte, binnen- en buitenlandse migratie. Woningbouwplanning is een andere belangrijke factor die in het model van invloed is op bevolkingsontwikkelingen. In deze paragraaf bespreken we per factor de veronderstelling die we voor de toekomst hebben opgesteld.

¹ Het model is ontwikkeld door Pronexus B.V. en de werkgroep Bevolkingsprognose van de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO)

² Per 1 januari vormen de gemeente Groningen, Haren en Ten Boer de nieuwe gemeente Groningen. Voor de analyses en prognoses zijn de cijfers van deze gemeenten omgerekend naar cijfers in de nieuwe gemeentelijke indeling.

³ Bevolkingsprognose Den Haag 2021

⁴ De huishoudensprognose is gemaakt met een eenvoudig model dat momenteel door Pronexus met inbreng vanuit diverse gemeenten verder wordt ontwikkeld. De gehanteerde aannames voor de prognose worden daarom vooralsnog niet beschreven.

Uitgangsjaar

Het uitgangsjaar van de bevolkingsprognose is 2021. Dit betekent dat als basisbevolking de waargenomen bevolkingsopbouw van 1 januari 2021 naar leeftijd en geslacht wordt gehanteerd.

Geboorte

Het aantal kinderen dat in een gebied wordt geboren wordt vaak benaderd door het totale vruchtbaarheidscijfer, hierna te noemen "tfr" (Dalen en Hekens, 2020). De gemiddelde tfr over de afgelopen vijf jaar (2016 tot en met 2020) is tien procent lager dan de tfr in 2010. In de bevolkingsprognose nemen we aan dat de tfr verder trendmatig daalt van 1,23 in 2020 naar 1,12 in 2030, hetgeen eveneens een daling van tien procent betekent. Naarmate we verder in de toekomst kijken, zijn de ontwikkelingen onzekerder. We veronderstellen daarom dat de tfr tot 2041 stabiel blijft op het niveau van het jaar 2030.

Sterfte

Het sterftcijfer is het aantal sterfgevallen in een bepaalde periode (bijvoorbeeld een jaar) per 1000 mensen van een bepaalde groep (bijvoorbeeld de hele bevolking van een land). In de afgelopen tien jaar is het sterftcijfer in Groningen voor zowel de vrouwen als mannen schommelend maar gestaag toegenomen. Sinds het begin van de coronapandemie in 2020 is de jaarlijkse toename in de sterfte in Groningen (+101), net als in Nederland, groter dan ervoor. In lijn met de aannames in de CBS Bevolkingsprognose 2021-2070, gebruiken we dit sterftcijfer niet om de langetermijntrend te bepalen. Over het verdere (sterfte)verloop van de coronapandemie is namelijk nog veel onzeker (Stoeldraaijer et al., 2021).

Sterfte is niet zo zeer afhankelijk van de woningbouwplanning. We verwachten daarom dat de sterfte zich zal ontwikkelen zoals in een basisprognose, i.e. een bevolkingsprognose op basis van alleen natuurlijke groei (i.e. geboorte minus sterfte). Hierdoor ligt het sterftcijfer in de prognoseperiode op een

niveau van zo'n 4,1 voor de vrouwen tot 5,3 voor de mannen. Deze aanname ligt in lijn met aannames in de CBS Bevolkingsprognose 2021-2070 waarin het aantal overledenen, met name door de vergrijzing, geleidelijk zal toenemen (Stoeldraaijer et al., 2021).

Binnenlands migratiesaldo

In de bevolkingsprognose is de aanname voor het binnenlands migratiesaldo voor een groot deel afhankelijk van de woningbouwplanning. Daarnaast speelt de historische ontwikkeling van het saldo ook een rol die, zowel in Nederland als in Groningen een weinig constant beeld vertoont. Dit dynamische verloop geeft aan dat de toekomstige binnenlandse migratie lastig te voorspellen is.

Bij het prognosticeren van het binnenlands migratiesaldo wordt op basis van de leeftijdsfracties de vestigers verdeeld over leeftijden en geslachten. Bij deze aanname wordt eerst een 0 scenario op basis van het bouwprogramma doorgerekend. Aan het einde van de doorrekening wordt voor het eerste jaar gekeken hoeveel huishoudens er zijn en uit hoeveel personen die huishoudens gemiddeld bestaan. Het aantal woningen wordt daarna afgezet tegen het aantal huishoudens. Bij een tekort aan woningen worden in het prognosemodel huishoudens 'weggestuurd' en bij een overschot 'toegelaten'. Het binnenlands migratiesaldo is daarmee een modeluitkomst, een resultante van de berekening, en geen inputgegeven (Vermeulen en Diepeveen, 2021). De verwachting is dat het binnenlands migratiesaldo een grillig beeld zal vertonen en variëren tussen de +2.700 en -470. Als gevolg van minder of meer woningbouw in een bepaald jaar zal het migratiesaldo in de prognoseperiode negatiever of positiever zijn.

Buitenlands migratiesaldo

Het buitenlands migratiesaldo van de afgelopen vijf jaar (2016 tot en met 2020) was historisch hoog: gemiddeld bijna 1.500. Het is echter niet realistisch om dit de komende jaren net zo hoog te houden, omdat het

buitenlands migratiesaldo een factor van onzekerheid is. In de bevolkingsprognose hebben we aangenomen dat het jaarlijks buitenlands migratiesaldo gelijk is aan het gemiddelde van de afgelopen 10 jaar en ongeveer 1.100 zal zijn.

Woningbouwplanning

De gemeente stelt in samenwerking met projectontwikkelaars, woningbouwcorporaties en andere bouwers een woningbouwprogramma vast voor de komende jaren. Het opstellen van een woningbouwprogrammering is echter niet eenvoudig, omdat de vaak niet beïnvloedbare factoren (economische ontwikkelingen, individualisering, vergrijzing en gezinsverdunning) hierop, moeilijk te bepalen zijn. In de nieuwste bevolkingsprognose zijn hoge ambities neergelegd in woningbouwplannen. Voor de periode 2021 tot en met 2039 is de verwachting dat de woningvoorraad met 23.513 zal toenemen.

De ontwikkeling van het aantal en type woningen oefent een sterke invloed uit op de (waarschijnlijke) toekomstige ontwikkeling van het inwonertal van de gemeente Groningen. In het prognosemodel nemen we dan ook aan dat hoe meer woningen gebouwd worden, des te meer ruimte er is voor bevolkingsgroei.

3. Bevolkingsprognose 2021-2041

In deze paragraaf beschrijven we op hoofdlijnen de verwachte bevolkingsontwikkeling voor de periode 2021-2041 op gemeente- en wijkniveau.

Zoals eerder aangegeven worden bevolkingsontwikkelingen grotendeels bepaald door geboorte, sterfte, immigratie en emigratie. Geboorte- en sterftecijfers en interregionale en intergemeentelijke verhuisstromen zijn niet eenvoudig te voorspellen. Deze hangen namelijk sterk samen met sociaal-culturele en economische ontwikkelingen. Bevolkingsprognoses zijn daarom met onzekerheden omgeven. Dit maakt voorspellen, vooral op een langere termijn, erg lastig. Zeker voor een gemeente als Groningen die met zijn grote studentenbevolking veel gevoelige dynamiek voor deze ontwikkelingen kent. Prognoses hebben daarom steeds meer het karakter van een vooruitberekening van de trends, zonder dat daarbij met zekerheid gesteld kan worden dat die ook de meest waarschijnlijke ontwikkeling aangeven. Er zijn ook andere richtingen denkbaar.

Bevolkingsprognose 2021-2041 op gemeenteniveau

Sterke samenhang tussen woningbouw en bevolkingsgroei

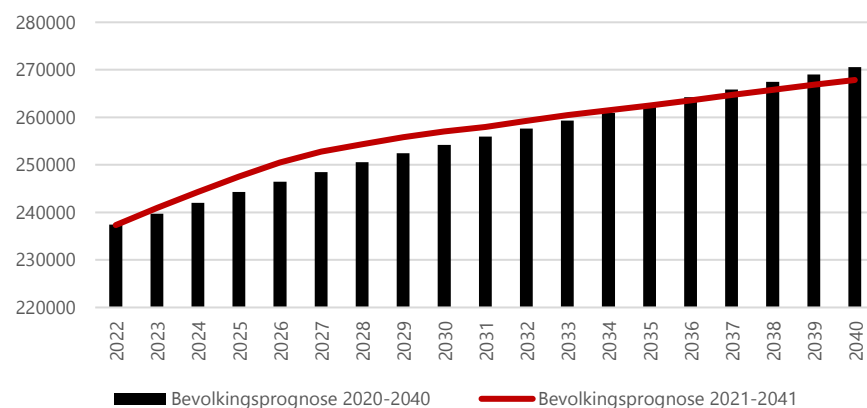
Groningen telde begin 2021 ongeveer 233.170 inwoners. Volgens de bevolkingsprognose 2021-2041 wordt de grens van 250.000 inwoners naar verwachting in het jaar 2026 gepasseerd. In 2041 groeit het aantal met nog eens 17.800 en telt de gemeente Groningen bijna 268.350 inwoners (zie figuur 1 op de volgende pagina).

De verwachte stijging van de Groninger bevolking in het komende decennium (2021-2031) is met ongeveer 10,5 procent tweeënhalf procentpunt hoger dan in het afgelopen decennium. In de periode 2031-2041 zal de bevolkingsgroei verzwakken en met vier procent lager uitvallen dan de

bevolkingsgroei in de twee eerdere decennia. Wat kan een mogelijk verklaring voor deze ontwikkeling zijn?

De gemiddelde jaarlijkse toename van het aantal woningen is in de jaren 2021 tot en met 2028 een factor 2,8 keer hoger dan in de periode 2029 tot en met 2039. Het effect van de geplande woningbouw op de bevolkingsgroei neemt als gevolg hiervan af waardoor het inwonertal in de laatste tien jaar van de prognoseperiode minder hard stijgt. Echter, gezien de wetenschap dat vertraging bij de voorbereiding van woningbouwplannen vaak optreedt, blijft de vraag of de plannen haalbaar zullen zijn onbeantwoord. Prognosecijfers zullen daarom altijd met onzekerheden omgeven zijn, omdat er een sterke samenhang tussen woningbouw en bevolkingsgroei in het prognosemodel wordt verondersteld.

Figuur 1 Ontwikkeling van het aantal inwoners tot 2041 volgens de OIS prognose uit 2020 en 2021

Veranderde aannames; gevolgen voor de bevolkingsprognose

Tussen prognoses bestaan verschillen die deels veroorzaakt worden door onzekerheden bij het maken van ze. Maar, wijzigingen in aannames kunnen ook resulteren in een andere omvang en samenstelling van bevolkingsprognoses. Zo werd in de bevolkingsprognose 2020-2040 voor 2026 een aantal inwoners

voorspeld van ongeveer 246.450. In de bevolkingsprognose 2021-2041 is deze verwachting naar boven bijgesteld tot bijna 250.470 inwoners. Voor het jaar 2031 is het verwachte inwonertal bijgesteld van bijna 255.930 naar ongeveer 258.000 en voor 2040 van 270.575 naar 267.860. Zie figuur 1 voor beide prognoses uit 2020 en 2021. In de volgende alinea's gaan we in op mogelijke verklaringen voor het verschil tussen beide prognoses door de onderliggende aannames voor de woningbouwplanning, het geboorte- en migratieoverschot met elkaar te vergelijken.

Woningbouwplanning

In de bevolkingsprognose 2021-2041 is de woningbouwplanning voor de prognoseperiode ten opzichte van vorig jaar met 1,3% naar beneden bijgesteld (-320 wooneenheden). Het inwonertal in de nieuwste prognose valt hierdoor tegen het einde van de prognoseperiode lager uit, omdat er minder ruimte is voor groei.

Migratieoverschot (totaal) en natuurlijke groei

Het totale migratieoverschot (i.e. immigratie minus emigratie) van de bevolkingsprognose 2021-2041 bedroeg gemiddeld in de prognoseperiode ongeveer 1.600. Voor de bevolkingsprognose 2020-2040 lag het gemiddelde met 1.555 ongeveer 45 lager. De natuurlijke groei lag in de bevolkingsprognose 2020-2040 daarentegen gemiddeld 180 hoger. Door deze verschillen valt het inwonertal in de nieuwste prognose op 01-01-2040 ongeveer 2.700 lager uit (270.575 minus 267.860).

Geboorteprognose

Het aantal geboorten zal naar verwachting oplopen van 2.098 in 2021 tot 2.264 in 2040. Er zijn drie factoren die deze toekomstige ontwikkeling zouden kunnen verklaren: het aantal op te leveren woningen, met name eengezinswoningen, de toekomstige ontwikkeling in het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd en het vruchtbaarheidscijfer. Figuur 2 toont dat de

stijgingen en dalingen van het aantal geboorten de schommelingen in het aantal op te leveren eengezinswoningen weerspiegelen. Tot en met 2039 is gepland dat ongeveer een derde van de op te leveren woningen een eengezinswoning is. Meer eengezinswoningen kan het aantrekken en behoud van (jonge) gezinnen betekenen waardoor gezinsuitbreiding in het vershiet kan liggen. In het prognosemodel hebben we in dit kader echter ook aangenomen dat oplevering van eengezinswoningen vertraagd doorwerkt in de toekomstige ontwikkeling van geboorten. De doorrekening van deze aanname is zichtbaar in de cijfers van de geboorteprognose (zie figuur 2). De ontwikkeling in het aantal geboorten valt ook te verklaren door zowel het vruchtbaarheidscijfer als door de ontwikkeling in het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd. In de bevolkingsprognose nemen we aan dat de tfr vanaf 2020 trendmatig daalt van 1,23 naar 1,12 in 2030. Naarmate we verder in de toekomst kijken, zijn de ontwikkelingen onzekerder. We veronderstellen daarom dat de tfr in de periode 2030 tot 2041 stabiel blijft. Ondanks de verwachte afname van het vruchtbaarheidscijfer van 1,23 naar 1,12 zal een gematigde stijging van het aantal vrouwen in de vruchtbare leeftijd de ontwikkeling in het aantal geboorten kunnen verklaren: figuur 2 laat zien dat de stijgende trend van beide vergelijkbaar is.

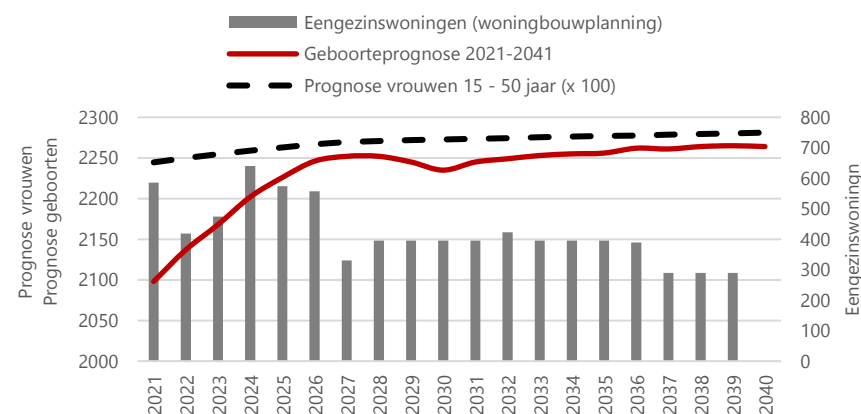
Jaarlijkse afname natuurlijke groei prognoseperiode 2021-2040

De natuurlijke groei is het verschil tussen het aantal levend geboren kinderen en het aantal sterfgevallen. In figuur 3 (volgende pagina) wordt, voor de periode 2011 tot en met 2040, de ontwikkeling van de jaarlijkse natuurlijke groei weergegeven en hoe deze ontwikkeling is te verklaren door het aantal geboorten en sterfgevallen.

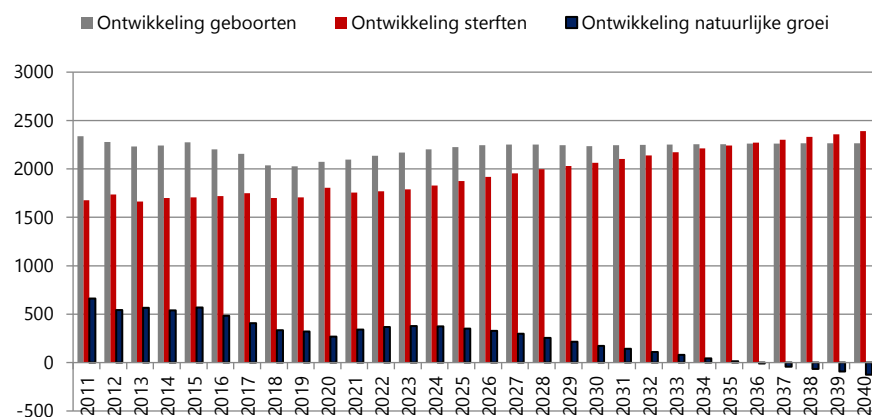
Het aantal geboorten schommelde in de afgelopen tien jaar tussen de 2.025 en 2.340. Het aantal overledenen nam daarentegen schommelend maar gestaag toe, van 1.676 in 2011 tot rond de 1.800 in 2020. Deze ontwikkelingen resulteerde tot en met 2020 in een schommelend, maar gestaag afnemende natuurlijke groei.

Uit figuur 3 blijkt dat er in Groningen tot en met 2035 sprake zal zijn van een positieve natuurlijke bevolkingsgroei. De hoogte hiervan neemt echter jaar op jaar af van ongeveer 340 in 2021 naar 15 in 2035. Vanaf 2036 is de verwachting dat zich in Groningen iets opmerkelijks zal afspelen: als gevolg van een jaarlijks vrijwel gelijkblijvende aantal geboorten en stijgende sterften wordt de natuurlijke groei negatief. Op termijn blijkt uit een sterfteprognose dat jaarlijks, als gevolg van de vergrijzing, er steeds meer mensen zullen sterven. De geboorte- en sterfteprognose tonen dat de toename in het aantal overledenen jaarlijks sterker zal zijn dan de toename in de geboorte, waardoor er sprake zal zijn van een dalende trend in de natuurlijke groei.

Figuur 2 Geboorteprognose t.o.v. verwachte oplevering eengezinswoningen en prognose vrouwen in vruchtbare leeftijd (15 tot en met 49 jaar), Gemeente Groningen, 2021 tot en met 2040

Figuur 3 Ontwikkeling geboorten, sterften, natuurlijke groei, gemeente Groningen, 2011 tot en met 2040

Bevolkingsprognose naar leeftijdscategorie: de vergrijzing zet door

Tabel 1 biedt een overzicht van de Groningse bevolking naar leeftijd over het afgelopen decennium. We kunnen hier zien dat het aantal inwoners tussen de 20 en 35 jaar met ongeveer 10.845 is toegenomen. In de leeftijdscategorie 35 tot 50 jaar is het aantal inwoners echter gedaald met ruim 2.500. Het aantal 65-plussers is het afgelopen decennium met 8.170 fors gestegen.

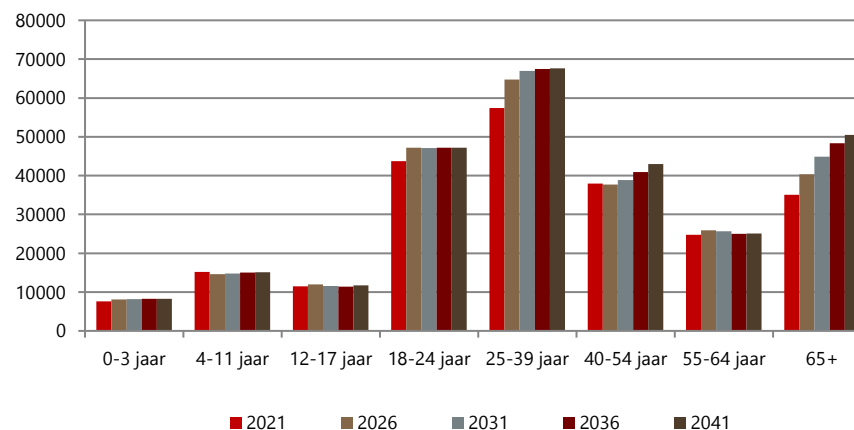
Figuur 4 laat zien dat het aantal 65-plussers tot 2041 in absolute aantallen het meeste zal toenemen (+15.375). Het oplopende aantal 65-plussers zorgt ervoor dat de grijze druk, de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 20 tot 65 jaar, de komende jaren toeneemt. Momenteel is de grijze druk 22 procent en rond 2041 zal dat naar verwachting 29 procent zijn. Dat betekent dat begin 2041 voor iedere 65-plusser ruim 3 potentieel werkenden zijn. Landelijk zal dit percentage naar verwachting in 2041 48,2 procent zijn (cbs.nl, 2021).

Tabel 1 Bevolking naar leeftijdsgroep op 1 januari (2011-2021)

Leeftijdsgroepen	0-20	20-35	35-50	50-65	65+	Totaal
2011	43.354	68.305	40.845	36.372	26.929	215.805
2012	43.732	70.435	40.546	36.350	27.858	218.921
2013	44.081	71.882	40.240	36.474	28.714	221.391
2014	44.613	73.600	40.131	36.633	29.496	224.473
2015	44.740	74.787	39.807	36.994	30.204	226.532
2016	44.030	75.333	39.670	37.295	30.813	227.141
2017	44.182	76.305	39.552	37.604	31.606	229.249
2018	43.838	76.821	39.011	37.650	32.395	229.715
2019	43.497	77.733	38.920	37.483	33.340	230.973
2020	43.019	79.029	38.592	37.774	34.203	232.617
2021	42.616	79.151	38.333	37.974	35.099	233.173
2010 t.o.v. 2020	-738	10846	-2512	1602	8170	17368

Op 1 januari 2019 zijn 77.918 inwoners van Groningen tussen de 20 en 35 jaar

Figuur 4 Verandering bevolkingsomvang per leeftijdsgroep, 2021-2041

Prognose binnen- en buitenlands migratiesaldo

Het migratiebeeld van de afgelopen tien jaar wordt gekenmerkt door forse schommelingen (zie figuur 5). Deze (sterk) fluctuerende feitelijke migratieontwikkelingen zijn van jaar op jaar lastig in te schatten. Met het maken van een prognose van het binnen- en buitenlandse migratiesaldi hebben we daarom geprobeerd een meer structureel (gemiddeld) beeld te schetsen.

Verwachte ontwikkeling binnenlandse migratiesaldo 2021-2041

Het binnenlandse migratiesaldo is het saldo van verhuizingen van mensen naar de gemeente en verhuizingen vanuit de gemeente naar elders binnen Nederland. Uit figuur 5 blijkt dat er voor de periode 2015 tot en met 2020 hoofdzakelijk sprake was van een negatief binnenlands migratiesaldo. Het negatief binnenlands migratiesaldo loopt de komende jaren opvallend snel op tot positieve migratiesaldi tot 2029. Het lijkt erop dat de huidige woningbouwplanning in de periode 2021 tot en met 2028 vooral gericht is op een versnelde toename in de instroom van jongeren (studenten) en starters. De verwachting is dan ook dat zich per saldo vanuit het binnenland meer mensen vestigen in Groningen dan dat er verlaten waardoor positieve migratiesaldi in deze periode plausibel klinken. Na 2029 voorzien we een negatief binnenlands migratiesaldo en een verder doorgaande daling daarvan. De verwachte ontwikkeling van het binnenlands migratiesaldo in de prognoseperiode is een direct gevolg van de woningbouwprogrammering tot 2040.

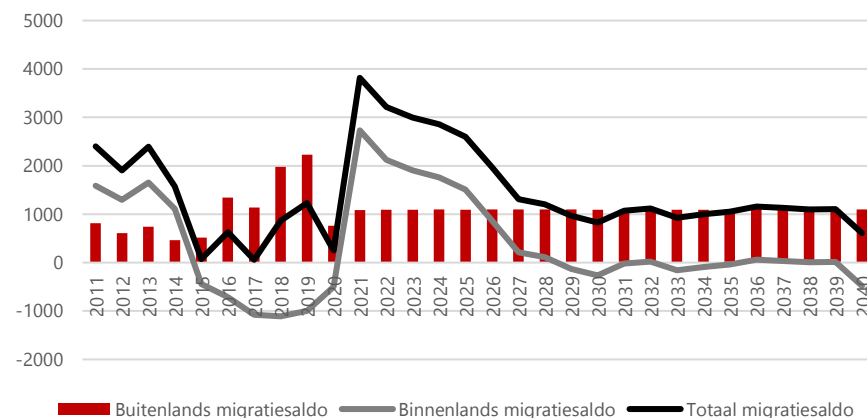
Verwachte ontwikkeling buitenlands migratiesaldo 2021-2041

Van de demografische factoren is de buitenlandse migratie (het verschil tussen de buitenlandse vestiging en het buitenlands vertrek) erg lastig te voorspellen. De ontwikkeling van bijvoorbeeld politieke toestanden en economie in andere landen laten zich namelijk moeilijk doorberekenen in een prognose.

In Groningen is het aantal internationale immigranten opgelopen van 5.154 in 2011 tot 6.312 in 2020. Het aantal emigranten daarentegen is in dezelfde periode opgelopen van 4.338 naar 5.552. Het buitenlandse migratiesaldo is hierdoor in de afgelopen tien jaar positief tot bijna 2.230 in 2019 (zie figuur 5). De coronapandemie en de bijbehorende maatregelen hebben er echter voor gezorgd dat het buitenlandse migratiesaldo in 2020 fors lager uitvalt. In dit jaar is dit bijna 900 minder dan het gemiddelde van de voorgaande vier jaren.

Het buitenlandse migratiesaldo was in de gemeente Groningen de afgelopen tien jaar gemiddeld 1.060. In deze prognose volgen we de landelijk trend van het CBS en verwachten dat deze trend zich gaat doorzetten vanwege een blijvende stijging van de instroom buitenlandse studenten: het buitenlandse migratiesaldo zal zich in de prognoseperiode stabiliseren rond de 1.100 personen per jaar (zie figuur 5).

Figuur 5 Prognose migratiesaldi (totaal, binnen- en buitenlands), gemeente Groningen, 2021 tot en met 2040

Tot aan 2040 voorzien we een gemiddelde totale instroom van 23.300 personen per jaar en een gemiddelde totale uitstroom van bijna 21.700 personen. Gemiddeld verwachten we dus een jaarlijks vestigingsoverschot van ongeveer 1.600. De vestiging zal het hoogst zijn in de leeftijd van 17- tot en met 24 jaar, het vertrek zal het hoogst zijn in de leeftijdscategorie 21- tot en met 24-jarigen.

Samenvattend

De verwachting is dat de bevolking ook in de toekomst blijft groeien doordat gemiddeld meer mensen immigreren dan emigreren. Immigratie en emigratie zullen naar verwachting vanaf 2021 weer gaan toenemen. Het aantal kinderen dat de komende jaren geboren zal worden, ligt naar verwachting hoger dan het aantal mensen dat zal overlijden. Hierdoor groeit de bevolking ook. Doordat het aantal overledenen jaarlijks toeneemt, is vanaf 2036 het aantal overledenen echter hoger dan het aantal kinderen dat geboren wordt. Toch neemt de bevolking toe. In 2026 wordt de 250.000^e inwoner verwacht en in 2033 de 260.000^e inwoner.

Bevolkingsprognose 2020-2040 op wijkniveau

In deze paragraaf presenteren we de bevindingen van de bevolkingsprognose 2021-2041 op wijkniveau. Zoals eerder vermeld (zie pagina 2) bestaat de gemeente Groningen uit twintig wijken.

Meer groei door woningbouw

Volgens de woningbouwprogrammering van de gemeente Groningen, zal er de komende twintig jaar weer meer worden bijgebouwd. De totale woningvoorraad groeit tot 2040 met 23.513 wooneenheden.

Wijken waar veel nieuwe woningen gebouwd worden, groeien het sterkst. De toename in de bevolking zal naar verwachting het grootst zijn in de wijk Meerstad e.o. (ruim 11.900). Motor achter deze groei is de forse

woningbouwtaakstelling van de gemeente voor het gebied Meeroevers (+5.495). In Hoogkerk e.o. zal de toename in de bevolking ook groot zijn (+5.830). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een geschatte woningtoename van 3.800 wooneenheden in het gebied Suikerfabriekterrein van deze wijk. Zie tabel 2 voor meer cijfers en informatie.

Tabel 2 Dichtheid per wooneenheid, toename Woningvoorraad > 1.000, toename bevolking, wijk, 2020-2040

Wijknaam	Toename woningvoorraad	Toename Bevolking	Dichtheid per wooneenheid
Meerstad e.o.	5.495	11.932	2,2
Hoogkerk e.o.	3.858	5.830	1,5
Nieuw-West	2.946	4.770	1,6
Oosterparkwijk	2.909	4.437	1,5
Oud-Zuid	1.348	2.556	1,9
Helpman e.o.	1.143	1.338	1,2
Centrum	1.035	2.150	2,1

Wijk Meerstad e.o. populair bij gezinnen

De inschatting is dat de wijk Meerstad e.o. in 2041 populair zal zijn bij gezinnen (zie tabel 3 op de volgende pagina): één op de drie inwoners zal tussen de 30 en 50 jaar oud zijn en bijna 30 procent zal jonger dan 20 jaar zijn. De verwachting is dat Centrum veel jongeren en jongvolwassenen zal blijven trekken: in 2041 zal 55 procent van de inwoners daar tussen de 20 en 35 jaar oud zijn. In de wijken Oud-Noord, Oud-West en Oud-Zuid is de verwachting dat over twintig jaar ongeveer de helft van de inwoners tussen de 20 en 35 jaar zijn.

Tabel 3 Bevolkingssamenstelling naar leeftijd, wijkniveau, 1 januari 2041

Leeftijdsgroepen	0 t/m 19	20 t/m 34	35 t/m 49	50 t/m 64	65-plus
Centrum	10%	55%	9%	10%	16%
Glimmen-Onnen-Noordlaren	18%	15%	15%	23%	30%
Haren-Oost e.o.	20%	14%	19%	20%	27%
Haren-West e.o.	22%	14%	21%	17%	26%
Helpman e.o.	17%	25%	20%	17%	23%
Hoogkerk e.o.	21%	26%	20%	16%	17%
Meerdorpen	18%	19%	18%	19%	25%
Meerstad e.o.	28%	21%	32%	13%	7%
Nieuw-West	20%	24%	19%	17%	20%
Noorddijk e.o.	18%	19%	20%	18%	25%
Noordoost	17%	19%	19%	21%	24%
Noordwest	16%	32%	16%	14%	23%
Oosterparkwijk	12%	41%	18%	14%	16%
Oud-Noord	15%	49%	16%	10%	11%
Oud-West	13%	50%	12%	10%	14%
Oud-Zuid	11%	54%	12%	9%	14%
Ten Boer e.o.	20%	18%	18%	18%	27%
Ten Post e.o.	17%	23%	18%	20%	22%
Zuidoost	12%	34%	15%	18%	21%
Zuidwest	14%	24%	16%	17%	29%
Gemeente	19%	32%	17%	14%	17%

Vergrijzing op wijkniveau

De gebieden Glimmen-Onnen-Noordlaren en Zuidwest zullen in 2041 het meest vergrijsde gebieden van Groningen zijn met een verwacht aandeel 65-plussers van ongeveer 30 procent. De vergrijzing zal ook de komende twintig jaar een relatief zwaar stempel drukken op de wijken Haren-Oost e.o., Haren-

West e.o. en Ten Boer e.o. : meer dan één op de vier inwoners is dan 65 jaar of ouder.

In Tabel 3 leest u meer over de verwachte bevolkingssamenstelling naar leeftijd in de gebieden en wijken op 1 januari 2041.

Geboorteprognose op wijkniveau

Naar verwachting worden er in het jaar 2040 2.264 baby's geboren. De wijk Meerstad e.o heeft met 235 het hoogste aantal geboorten van alle wijken, gevolgd door Nieuw-West (203), Oud-Noord (191) en Helpman e.o. (181).

4. Huishoudenprognose 2021 tot 2041

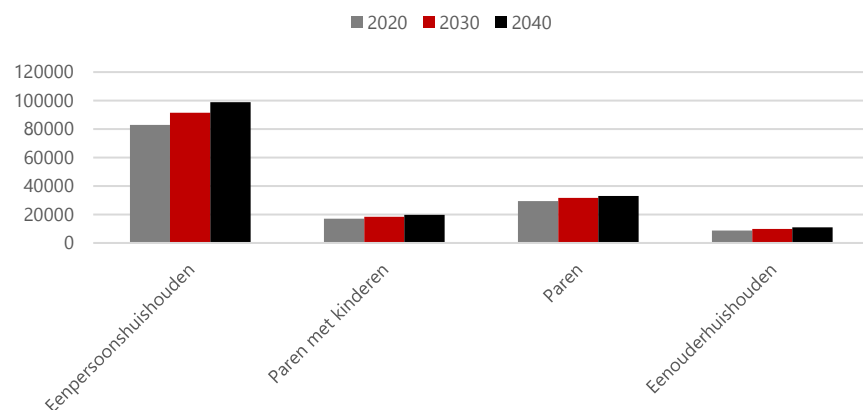
De huishoudenprognose beoogt de meest waarschijnlijke toekomstige ontwikkelingen van de huishoudens naar type en grootte te beschrijven. We onderscheiden de huishoudenstypen Paren zonder kinderen, Paren met kinderen, Eenoudergezinnen en Alleenstaanden. In deze paragraaf beschrijven we de belangrijkste uitkomsten van de huishoudenprognose voor de periode van 2021 tot 2041.

Verwachte ontwikkeling huishoudens naar type

De verwachting is dat het aantal huishoudens zal toenemen van ruim 138.000 in 2021 naar bijna 163.255 op 1 januari 2041 (+ongeveer 25.251). Deze groei is voor ongeveer 65 procent toe te schrijven aan de toename in het aantal eenpersoonshuishoudens. De prognosecijfers over huishoudens wijzen erop dat het aantal mensen dat alleen woont aanzienlijk groter zal blijven dan het aantal dat met een partner, kinderen, of ouders woont. Het aantal eenpersoonshuishoudens zal een groei doormaken van de huidige 82.031 naar 98.446 op 1 januari 2041 (+16.415). Begin 2021 was ongeveer 59,4 % van de huishoudens een eenpersoonshuishouden. Vooruitkijkend in 2040 stijgt dit aandeel met 0,9 procentpunten naar 60,3 procent.

In periode 2021-2041 is de verwachting dat het aantal meerpersoonshuishoudens met bijna 13.320 zal stijgen. Meerpersoonshuishoudens zullen vaker bestaan uit het huishoudtype 'Paren': hun aantal groeit tot ongeveer 34.806 op 01-01-2041. In 2041 woont bijna 40 procent van de Groninger bevolking samen met één of meer anderen. Meer informatie over de verwachte huishoudensontwikkeling naar type vindt u in tabel 4 en figuur 6.

Figuur 6 Aantal huishoudens naar type, 2021, 2031 en 2041

Tabel 4 Verwachte huishoudensontwikkeling gemeente Groningen 2021-2041 per type

Stand op 1 januari (jaar)	Paren	Paren met kinderen	Eenoudergezinnen	Alleenstaanden	Totaal aantal huishoudens
2021	30.286	17.064	8.622	82.031	138.003
2022	30.975	17.237	8.746	83.880	140.835
2023	31.552	17.404	8.864	85.531	143.355
2024	32.077	17.584	8.981	87.101	145.742
2025	32.554	17.769	9.097	88.568	147.990
2026	32.977	17.957	9.212	89.915	150.062
2027	33.298	18.123	9.323	90.973	151.718
2028	33.519	18.266	9.419	91.736	152.939
2029	33.705	18.403	9.514	92.438	154.061
2030	33.841	18.525	9.603	93.015	154.989
2031	33.949	18.636	9.689	93.517	155.791
2032	34.070	18.751	9.776	94.114	156.711
2033	34.184	18.861	9.862	94.706	157.613
2034	34.266	18.959	9.944	95.218	158.390
2035	34.354	19.055	10.023	95.740	159.171
2036	34.439	19.146	10.102	96.255	159.944
2037	34.531	19.240	10.184	96.778	160.730
2038	34.617	19.326	10.262	97.274	161.475
2039	34.696	19.410	10.338	97.741	162.189
2040	34.781	19.485	10.408	98.211	162.888
2041	34.806	19.534	10.465	98.446	163.254

Alleenstaanden

Het totaal aantal alleenstaanden is tussen 2011 en 2021 gegroeid met ruim 8.445 tot 82.030 huishoudens. De prognose laat zien dat het aantal alleenstaanden tot 2041 doorstijgt tot ongeveer 98.445. Ruim 55 procent van deze stijging zal worden bepaald door de toename in de huishoudens van 65 jaar of ouder. Het aantal alleenstaanden van 65 jaar of ouder zal in 2041 rond 1,5 keer zo groot zijn als begin 2021 en naar verwachting 23.500 zijn. Binnen deze groep valt de stijging van het aantal alleenstaanden van 75 jaar of ouder valt op (zie figuur 7 op de volgende pagina). Tussen 2011 en 2021 is deze groep bijna 1,1 keer zo groot geworden, zodat er nu ruim 6.800 alleenstaande 75-plussers zijn. De verwachting is dat de omvang van deze groep hard doorstijgt tot 13.580 personen in 2041. Naar verwachting is ongeveer 14 procent van alle alleenstaanden dan 75 jaar of ouder. Nu is dit nog acht procent. De sterke groei van het aantal oudere alleenstaanden kan worden toegeschreven aan de toename van het aantal ouderen door de vergrijzing. Op hogere leeftijd stijgt namelijk het risico dat de partner overlijdt, zodat het aandeel alleenstaanden verder oploopt (van Duin, 2018).

Paren met en zonder kinderen

Het aantal huishoudens dat bestaat uit een paar met of zonder kinderen is in de periode 2011-2021 met acht procent gestegen, van bijna 43.780 naar 47.350. Volgens van Duin et al. (2018) kan een dergelijke stijging veroorzaakt zijn door de groei van de bevolking in de leeftijden waarin samenwonen gebruikelijk is (25- tot 75-jarigen). In deze leeftijdsgroep is het aantal met bijna 14.000 gestegen naar 140.750 personen op 1 januari 2021. In 2031 stijgt het aantal paren met en zonder kinderen naar verwachting naar bijna 52.600, om vervolgens langzamer te stijgen naar 53.340 rond 2041 (zie figuur 8 op de volgende pagina). Het aantal paren met kinderen steeg van 2011 tot 2021 van 16.975 huishoudens naar bijna 17.065 huishoudens. Tussen 2021 en 2031 is de verwachting dat het aantal met ruim 1.480 meer als in een decennium eerder zal stijgen om daarna tot het begin van 2041 weer langzamer te stijgen tot

ongeveer 19.500 huishoudens.

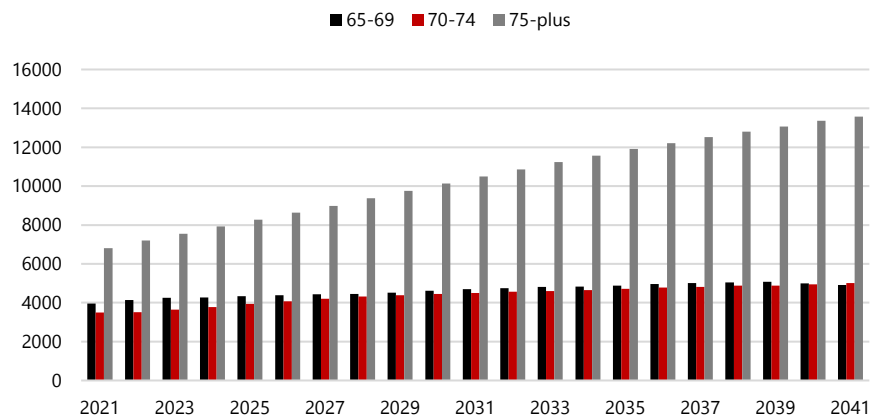
Vooral het aantal paren zonder kinderen is in de periode 2011-2021 gestegen (+3.750). Deze stijging is grotendeels veroorzaakt door stijgingen in de leeftijdscategorie 20-34 jaar en 65-84 jaar. Jonge en oudere paren hebben namelijk vaker geen thuiswonende kinderen (van Duin, 2018).

Eenouderhuishoudens

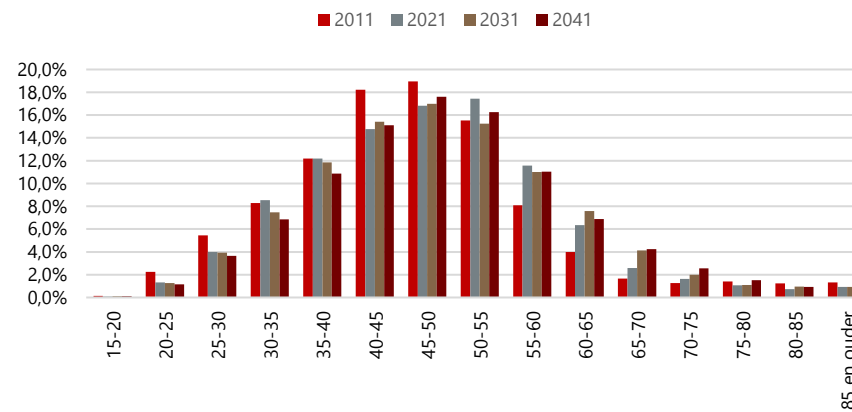
Tussen 2011 en 2021 is het aantal eenouderhuishoudens met ruim 900 gestegen, van bijna 7.710 naar 8.620. Volgens de huidige inzichten is de verwachting dat tussen 2021 en 2041 het aantal eenouderhuishoudens per decennium met ongeveer 860 zal stijgen. Vanaf 2021 zal het aantal groeien van 8.745 naar 9.690 in 2031. Het is de verwachting dat het totale aantal eenouderhuishoudens zal toenemen tot 10.465 rond 2041. De grootste stijging in de prognoseperiode, met bijna 400 huishoudens erbij, zal waargenomen worden bij de 45- tot 50-jarigen.

In figuur 9 (volgende pagina) lezen we af dat in 2011 de overgrote meerderheid van de ouder in een eenoudergezinnen (19 procent) tot de leeftijdsgroep 45-50 jaar behoorde, tien jaar later was dat de leeftijdsgroep 50-55 jaar. De huishoudensprognose voorziet dat dit aandeel langzaam zal terugschuiven naar de leeftijdscategorie 45-50 in 2041: 17,6 procent van de ouder in een eenoudergezin zal behoren tot de leeftijdsgroep 45-50-jarigen horen.

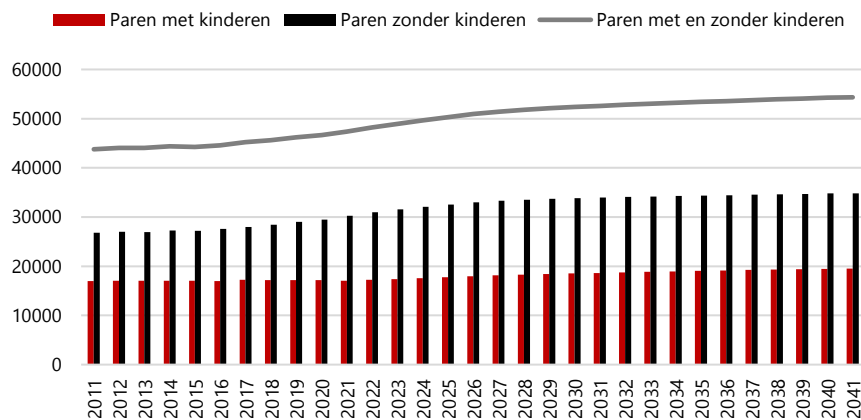
Figuur 7 Toekomstige ontwikkeling alleenstaande 65-plussers, gemeente Groningen, 2021-2041

Figuur 9 Eenouderhuishoudens naar leeftijdscategorie (in %), 2011-2041

Figuur 8 Paren met en zonder thuiswonende kinderen, gemeente Groningen, 2011-2041

Literatuur

1. van Dalen, H.P. en Henkens, K. (2020). Zorgen over het vruchtbaarheidscijfer. Demos: bulletin over bevolking en samenleving 36 (7): 8
2. van Duin, C., te Riele, S. en Stoeldraijer, L. (2018). Huishoudensprognose 2018-2060: opmars eenpersoonshuishoudens zet door. Statistische Trends, december 2018
3. Stoeldraijer, L., de Regt, S., van Duin, C., van der Reijden, P. en te Riele, S. (2021). Kernprognose 2021-2070: Bevolkingsgroei trekt weer aan. Statistische Trends, december 2021
4. <https://pixabay.com/nl/>. Geraadpleegd op 23 december 2021, van <https://pixabay.com/nl/illustrations/mensen-gemeenschap-wereldbol-aarde-1879478/>.
5. Vermeulen, R. en Diepeveen, M. (2021). Bevolkingsprognose Den Haag 2021.

Colofon

Demografische ontwikkelingen gemeente Groningen 2021-2041

Auteurs:

Narly Rambharos

Opdrachtgever:

Gemeente Groningen

Uitgave:

OIS Groningen

T (050) 367 56 30
E ois@groningen.nl
I www.oisgroningen.nl
 [@basisvoorbeleid](https://twitter.com/basisvoorbeleid)

BASIS VOOR BELEID

